

მშვემსი

1883-1889

«მშვემსი» გამოდის თვეში ორჯერ, ყოველი თვის ოსუთმეტს და ოც-და-ათ რიცხვებში.

გ ა ზ ე თ ი ს ფ ა ს ი :

«მშვემსი»

«მშვემსი» რუსული გამოცემით

12 თვეით . . . 5 მან.

12 თვეით . . . 6 მან.

6 — . . . 3 —

6 — . . . 4 —

გაზეთის ფულის და ყოველ გვარი წერილების გაგზავნა შეიძლება ამ ადრესით: *Въ Копиис, Въ конторы редакции „Мшвемси“ (Пастыр).*

ყველა სტატიები და კორრესპონდენციები, რომელნიც რედაქციაში იქნებიან გამოგზავნილი დასაბეჭდავთ, უთუოდ ვრცლად და გასაგებად უნდა იყვნენ ავტორთაგან ხელმოწერილნი. ავტორთაგან გამოგზავნილი სტატიები შეიძლება ხან-დის ხან შემოკლებით და შესწორებით დაიბეჭდონ.

სტატია, რომელნიც არ დაიბეჭდებიან, სამი თვის განმავლობაში შეიძლება ავტორებს მათის ხარჯით უკანვე დაუბრუნოს.

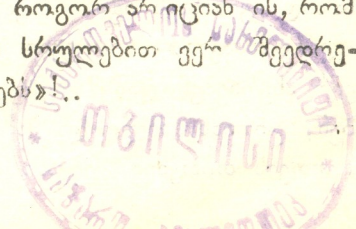
სტატიები მიიღებიან რუსულ ენაზე დაწერილნიც და თარგმნით დაიბეჭდებიან.

გუნ ზეაზინა ზიზისა, სადა იზიარა იყუ ზიზი.
(ფსალმუნი დავითისა 13—5).

(ორიოდე სიტყვა დანოსების და მედნოსებების შესახებ)

ამ უკანასკნელ ხანებში ერთობ ბევრსა სწერენ როგორც რუსულ, ისე ქართულ გაზეთებში «დანოსებსა» და «მედნოსებზე». ზოგიერთი მწერლები დიდს ქაბანწყევტით უმტკიცებენ საზოგადოებას «დანოსების» და «მედნოსების» სისაძაგლეს, ამ უკანასკნელთა საქციელს უმგვანობას და სიცუდეს. «დანოსების» გაზრცლება მიაჩნიათ მეორედ მოსელის ნიშნად, ქვეყნის დაქცევის და ხალხის დაღუპვის მომასწავებლად! მართლედ ამტკიცებენ, რომ «დანოსები» მხოლოდ იმერეთში იწერებიან და მარტო იმერლებისაგანო. იმერლები ამტკიცებენ, რომ «დანოსები» იწერება ქართლში; ხოლო რუსები აბრალებენ ქართველებსაც და რუსებსაც. მიღაცა სიონელი ვაზ. თეატრში გამოხსულა და ქვეყანას უმტკიცებს, რომ «დანოსები» მხოლოდ მთუთისში იწერება და უთუოდ მწერლებიც

ქუთათურები არიანო; სხვაგან ამისთანა შემთხვევა არსად მოხდებაო!.. რაც ბრძანება გამოხსულა, რომ «დანოსების» წერას თავი დაანებეთო, სულ ქუთათურ «მედნოსებების» შესახებ გამოვიდაო და სხვ.» ამ უკანასკნელი მოსაზრების დამამტკიცებელი პირი სწორედ დიდი რეგენი და ძლიერ დაჩლუნგებული გონების პატრონი კაცი უნდა იყოს. ამდენი ხანი როგორ ვერ შეიტყეს ამ ბატონებმა, რომ კაცი, სადაც უნდა იყოს იგი, ყველგან თავის კაცობრიულ ნაკლულევანებას ი ჩე ნს? როგორ არ იციან, რომ სულ მდაბალი და ზნეობით დაცემული კაცები ყოველ თემში მოინახება: ქართველებშიაც, რუსებშიაც, ფრანკუზებშიაც და სხვაებში. როგორ არ იციან, რომ იესო მრისტეს თორმეტ მოციქულში ერთი იულა გამცემელი აღმოჩნდა? როგორ არ იციან, რომ ათას გზით გამოუცხადებიათ რუსეთის უპირველეს გუბერნიებში, რომ «დანოსების» წერიაათვის თავი დაენებებიათ, მაგრამ არა გამოვიდა რა? როგორ არ იციან ის, რომ ქართველი «მედნოსები» სრულებით ვერ შეედრებიან სხვა თემის «მედნოსებებს»!..

შავიგეთ, შევიტყუეთ, რომ ზოგიერთი პირები «დანოსებს» სწერენ და მთავრობის და საზოგადოების წინაშე აბეზღებენ თანამდებობის პირებს და ხან-დის-ხან კერძო პირებსაც. ეს ასე ყოფილა, არის და იქმნება, ვინემ ქვეყანაზე ხალხი არ მოისპობა! ამას რაღა დამტკიცება უნდა? ჩვენ აქ სრულებით არა გვაქვს სახეში ვაქოთ ბედანოსეები და მათი საქცეული საზიზღარ და სამარცხენო საქციელად ალფნიშნოთ; სრულებით არა გვაქვს სახეში, რომ საზოგადოებამ ბედანოსეები შეიბრალოს, არ გაკიცხოს და მათზედ აღაჯასფერი სთქვას. არა; ჩვენ აქ გვინდა მკითხველების ყურადღება მივაქციოთ სულ სხვა საგანს.

იტყვიან ხოლმე: ალექსანდრე მაკედონელი დიდი კაცი იყო, მაგრამ სტოლებს რათ ამტყრევთო. იმიტომ რომ მუთაისში ერთი და ორი, თუ გინდა ათი და ოციც «მედანოსე» დღე-და-ღამე «დანოსებს» სჯღაბნიდენ და აქედ-იქით აგზავნიდენ, აქ მუთაისი რა გასაკიცხავია და ან იმერლობა აქ რა შუაში არის? მუთაისში, როგორც ბოლოს აღმოჩნდა, «დანოსებს» სწერდა ერთი რუსეთიდან მოსული პირი როგორც მართველებზე, ისე რუსებზედ. ერთი ჰკითხეთ ამ ბატონებს ეჭლა, რა დააშავა აქ მუთაისმა ან იმერლობამ, რომ ამ საზიზღარ «მედანოსეებთან» მთელ ხალხს და თემა ჩირქსა სცხებენ. აქ უნებლიეთ მაგონდება ერთი ახირებული მოთხრობა მაჩაბელებზედ ურიაზე... შეიტყუეთ და დაწმუნდით, რომ «მედანოსეები» ყველგან და ყველა თემის ხალხში ბრძანდებიან. ეს არაფერი გასაკვირველი არ არის და მათი გაჩენა არც ქვეყნის დაქცევის და არც მზე და მთვარის დაბნელების მომასწავებელი არ არის...

მაგრამ ყველაზედ უფრო ერთი რამ გვაკვირვებს და გვაოცებს ჩვენ. შეიკვირს და ვერ აგვიხსნია კი, თუ რატომ არიან ასე მოთმინებიდან გამოსული ისინი, ვისაც ეს დანოსები ენება? რად გაცხარებულან და განჩხლებულან და ყველა პატიოსან კაცებს «მედანოსეებთან» ერთად რათ ასწორებენ მიწასთან?

ხშირად შევხვედრივართ ხოლმე სხვა-და-სხვა თანამდებობის პირებს, რომლებზედაც დაბეზღებითი წერილები გაუგზავნიათ. სწორეთ საცოდავ მდგომარეობაშიდ გვინახავს იგინი ჩავარდნილნი ერთი უბრალო «დანოსისაგან». სიტყვები ყელში ერთად ეჩრებათ, ვერ ახერხებენ დაწყნარებულად ლაპარაკს, კანკალებენ, ტირიან. ძილის და ჭამის მადა დაკარგული აქვსთ, მათთვის თითქმის ქვეყანა იქცევა და ყველაფერი

არეულ-დარეულა; ყველას შეჩირიან «დანოსებზედ», ლობე-ყორეს ედებიან. ერთი ეკითხოთ ამ კაცებს, თუ რა მომხდარა, რა ამბავია?

— «რა არ დაუწერიათ», შემოგვიჩივიან პირველნი: «სახაზინო ფულები შემოგვიკრიხაო, საზოგადოების ფულებს ბოროტად ხმარობსო, სასმელ-საჭემელის ყიდვაში ფულებს იპარავსო, ეკონომსა და მას ერთობა აქვსთ და ერთად სარგებლობენო, თავისი საქმე არ ესმისო, შავირდს ბალს გადასწორებაში ქრთამი გამოართვაო, ერთი კვირის მეცადინობაში შავირდს ორმოცე თუქანი გამოართვაო და სუსტი შავირდი გარდაიყვანაო, ფულების მოხვეჭისათვის რაღაც რებეტრაციები შემოიღესო» და სხვა და სხვა და სხვა.

მეორენი შემოგჩივლებენ: «ბატონო, რა არ მოუროშავსთ: მსწრაფლი სამართალი ხან-გრძლივად აქცაო, ღამე ლოთობს და კარტს თამაშობს და დღე ორ საათამდის სძინავსო, კარგად არის და ავად-მყოფობას იგონებს და სასამართლოში არ მუშაობსო, მთხოვნელებს კამერის კარს უკეტავს და საქმეებს უსპობსო, საქმის წარმოების დროს ხალხს ძლიერ უზრდელად ეკიდებაო, თავის ჯამაკირს არ კმარობს და ფულებს რჩება ბოროტ-განზრახვითო, კასის ფულები შემოგეჭმაო, ქრთამით და მიდგომით უპართლო განჩინებას ადგენს; ერთის სიტყვით, ხალხს სტანჯავს, აწვალებს ისე, რომ წინანდელ მათ დანებებებს კრძალვითა და კურთხევით მოაგონებსო...

მესამენი ამბობენ: «ქრთამის გულისათვის ავაზაკი გაუშვა, წესიერება არ დაიკაო, ქურდების მხარეს იჭერს და მათგან სარგებლობსო. მართის სიტყვით, საქმეს გინდა ახჭუნდას უხამს და გინდა დაბჭუნდასო». მეოთხენი მჭევრმეტყველურად წარმოსთქმენ: «კაცის მკვლელი ლაიცვა და განათავისუფლაო, მოწმებს ჩვენება თუთონ შეუთხზა და დაასწავლაო, საცოდავი კაცი გადარბია ისე უღვთოდ გადახდევინაო; ერთის სიტყვით, რომ ისინი არ იყონ, საქმის წარმოება სასამართლოში უფრო ნაკლები იქმნებაო» და სხვ.

მინ მოსთელის მათ გოდებას და ჩივილს. მართხვად ამტკიცებენ, რომ «ჩვენ არცერთში დამნაშავენი არა ვართ, ყველაფერი მოგონილია მტერობით. ჩვენ სპეტაკნი ვართ, ვითარცა თოვლიო და უმანკონი — ვითარცა მტრედნიო». თუ კი ეს ყოველივე ასეა,

მაშ რა აწუხებთ ამ კაცებს? თუ ყველაფერი მოგონილია მტრობით და ისინი კი დამნაშავენი არ არიან, მაშ რაღა დაუშავდებათ «დანოსებით»; მათ ხომ იციან რომ ხელ-მოუწერელი დაბეზღებითი წერილებისა გამო გამოძიება არ ინიშნება და გვიკვირს, რომ ასე სწუხრან და იტანჯებიან?! მათ ადგილზე აი რას ვიტყვოდიტ ჩვენ: «სწერეთ და ჯდაბნეთ, სანამ არ მოგეწყინოსთ და სანამ ქალაღდი და მელანი არ გამოგელიოსთ, მე თქვენი დაბეზღებით ვერას მიზამთ, რადგან დამნაშავეთ თქვენს ბრალდებულობაში ჩემს თავს ვერ ვიცნობ. თქვენი დაბეზღებით არც ძილს გაეიტყნებთ და არც ჭამის მადას დაგკარგავ. იმას, რაც არ არის, ვერ გააჩნთ და რა უნდა ჰქმნათ. მაგრამ... ამაზე შემდეგ.

რა მდგომარეობაშია დღეს ჩვენს მხარეში სწავლა-განათლებლის საქმე?

ჩვენი ყმაწვილების სასწავლებლებში შესაყვანად მომზადებას დიდად აბრკოლებს ის გარემოება, რომ ჩვენს ოჯახებში რუსულ ენაზე არ ლაპარაკობენ და გარდა ამისა ძლიერ მკაცრად არის განსაზღვრული წლოვანება, რომელზედ უხნესი არ მიიღება თითოეულს კლასში. ეს გარემოება ერთის მხრით ნიეთიერად აღარიბებს მშობლებს ჯერ კიდევ სასწავლებლის კარებამდე, რადგან ძვირად უჯდებათ მათ შეილების მომზადება, ხოლო მეორეს მხრით თვით მასწავლებელი, რომლებიც ვადით ამზადებენ ბავშვებს სასწავლებელში შესაყვანად, იძულებულნი არიან გვერდი აუქციონ პედაგოგის კანონებს და ამ გვარად დასაწყისშივე მრუდე გზაზე აყენებენ ნორჩ ყრმათა სწავლა-განათლების საქმეს. შეიქმნება თუ არა ბავში 7-8 წლისა, მისი კლასში შეყვანის დროც მოაღწევს. ამ მოკლე დროში ისე უნდა მოემზადოს ჩვენი ყმაწვილი რუსულს ენაში, რომ მან შეიძლოს ეკზამენი დაიჭიროს რუს მასწავლებლებთან, რომელთაც ერთი

სიტყვაც არ იციან ქართული ენიდამ. თუ როგორიმე გზით დაიჭირეს ეკზამენი ჩვენმა ყმაწვილებმა და სასწავლებელში შევიდნენ, იქაც ეს რუსები ეყოლებათ მათ მასწავლებლად. აქედამცხადია, თუ რამოდენად უნდა იცოდნენ ჩვენმა ყმაწვილებმა რუსული ენა სასწავლებელში შეყვანისათანავე, რომ მათ გაიგონ და შეითვისონ ქართული ენის უეცი მასწავლებლების სწავლა მოძღვრება. ჩვენში საზოგადოდ ნ—ნ წელზე აღრე არ ჰკიდებენ ხელს ბავშვების მომზადებას,—ამიტომ ორი წლის განმავლობაში უნდა მოახერხონ მშობლებმა, რომ თავიანთ შეილებს ენა აუღვან რუსულს ენაზედ, მაგრამ განა შეიძლება, რომ ორ წელში ასე შეისწავლოს ბავშვმა რუსული ენა ჭ ისიც სახელმძღვანელოების საშუალებით?! შედით ქართველი ბავშვების მდგომარეობაში, რომელთაც რუსი მასწავლებელი უცნობ სიტყვებს და გაუგებარს აზრებს უხსნიან მათ უცნობს, ე. ი. რუსულს ენაზე,—და მაშინ მიხედვით, თუ რა სასწავლად ჩასათელელია, რომ ზოგიერთნი ჩვენი ბავშვები უძლებენ ამ სატანჯველს და ძლივამოსილად გამოდიან ამ ჯოჯოხეთიდგან. ჩვენ ვამბობთ ზოგიერთნი-თქო, რადგან უმეტესი ნაწილი პირველ საფეხურზედვე იძლევა, ველარ ახერხებს ამ წყვილადში გზის გაგნებას, ამიტომ იგი სამუდამოდ ესალმება სასწავლებელსაც და სწავლა-განათლებასაც.

მშობელს მიჰყავს თავისი შეილი და აბარებს რომელიმე მასწავლებელს მოსამზადებლად. მასწავლებელი ტყობულობს ყმაწვილს წლოვანობიდგან, რომ მას, თუ იგი მალე არ მოემზადა, წლოვანება გაუვა და მერე მას სასწავლებელში აღარ მიიღებენ. რა ქმნას? რაიმე ღონისძიებით უნდა მოამზადოს მან მიბარებულ ყმაწვილი დანიშნულს ვადაზედ. მასწავლებელი რომ გამოუდგეს პედაგოგის მოთხოვნილების მტკიცედ აღსრულებას და ნელ-ნელა—ბუნებრივად ამზადოს ბავშვები, როდის მოასწრებს პროგრანმის გაცლას?! უნდა თუ არა, მან ძალა უნდა დაატანოს ყმაწვილის ბუნებას და ყოველთ ღონე უნდა იხმაროს, რომ ბავშვმა როგორიმე თავის ზრდას წაასწროს და ვადაზედ აღრე დამწიფდეს. აქ უნებლიეთ გვაგონდება, თუ როგორ ექცევიან მებოსტნები ვასაყიდს ნესეებს, როცა პირველი უნდათ, რომ მალე გაიტანონ ისინი ბაზარში ვასასაღებლად: ისინი კირწს უგრეხენ ხოლმე ნესეებს, რომლებიც, რასაკვირველია, მალე ჰქნებიან და ყვითლებიან, ე. ი. იღებენ მწიფე ნესეის ფერს, მაგრამ მხოლოდ გარეგანად, შიგნი

*) ის. «მწვემისი»-ს № 2.

კი სრულიად უცემური და უმწიფარნი ჩიებიან. ამ ნაირად მასწავლებლები მიაყენებენ ბავშვებს «Родное слово»-ს, რომელიც დაწესებულია რუსული ენის სახელმძღვანელოდ და დღე-ღამე აზებირებიებენ მათ თუთიყუშივით. უნდა შევნიშნათ, რომ ეს წიგნი ჩვენი შეილებისათვის სრულიად გამოუსადეგარია ამ საქმეში, რადგან იგი შედგენილია რუსის ბავშვებისათვის და რუსეთის ბუნებისა და ჩვეულებისა დავარ. ჩვენი ბავშვებისათვის ამ წიგნში მესადი ნაწილიც არაა გასაგები. ღმერთმან უშველოს ბატ. ი. ბოგებაშვილს, რომელმაც თავისი მშვენიერი სახელმძღვანელოს «Русское слово»-ს შედგენით შეუმსუბუქა ჩვენ შეილებს ეს მძიმე უღელი რუსული ენის შესწავლისა. ამ გვარს მზადებაში გაწვრთნილმა მასწავლებლებმა კარგად იცნან გამოცდილებით, თუ რას და როგორ ჰკითხავენ ეკზამენზედ მათს შაგირდებს და ამისადაგვარ ასწავლიან მათ ყოველ კითხვაზე შესაფერ პასუხებს — სწორედ ისე, როგორც თუთიყუშებს სწრეთნიან ხოლმე. აქ, რასაკვირველია, ადგილი არა აქვს არც განსაკუთრებითი კითხვას და არც საუბარს გარეშემორტყმულს საგნებზედ. საბრალო ბავშვმა გაიარა აგერ 40-მდე სტატია რუსულს ენაზედ, და მეოცედი ნაწილიც არ ესმის ქართულად, ესე იგი არ იცის გავლილი სიტყვებისა და ფრაზების აზრი, ან კი რა საჭიროა ეს? მას ქართულად არაინ ჰკითხავს ნასწავლ სტატიების აზრს. ეკზამენზე ბავშვებმა რუსული სიტყვები და ფრაზები რუსულად უნდა ახსნან და არა ქართულად. ეს როგორც ზემოთ მოგახსენეთ, მშვენიერად იცნან ჩვენი ბავშვების მომზადებლობა და მტკიცედაც ადგიან ამ გზას: არ უხვევენ მისგან არც მარჯვნივ და არც მარცხნივ. ამნაირად მომზადებულ ყმაწვილს განცვიფრებაში მოჰყავნართ თქვენ თავისი მკვირცხლი პასუხებით, ის მარდად ხსნის, თითქმის, ყველა ნასწავლს სიტყვებს და ფრაზებს რუსულად, გიგებს თქვენ ყოველს კითხვაზედ გავლილი სტატიებიდან რუსულად; მაგრამ აბა გასინჯეთ ერთი, თუ ესმის მას აზრი თავისი პასუხებისა, ჰკითხეთ მას ამ პასუხების აზრი ქართულს დედენაზედ, — და თქვენ დარწმუნდებით, რომ თქვენს წინ ძდგარა მაშინა, რომელიც მენანიკურად ისერიდა მენანიკურად დაზებირებულს სიტყვებს სრულიად უაზროდ და შეუგნებლად.

აქ მენანიკურად და უაზროდ ამზადებენ ყმაწვილებს სხვა საგნებშიაც, მაგალითებრ, არითმეტიკაში და სამღეთო სჯულში. ჩვენს ბავშვებს თუთიყუშობა ნამეტურ ემზნევათ საღმრთო სჯულის შესწავლაში. აბა დაესწარით რომელიმე ჩვენ გიმნაზიებში საღმრთო სჯულის ეგზამენებზედ მოსამზადებელ კლასებში მისაღებ ბავშვებს და თქვენის თვლით და თქვენის ყურით დარწმუნდებით, რომ ჩვენ ბავშვებს სრულიადაც არ ესმით, ვის ეყვდებიან, ან რაზედ ლოცვილობენ ისინი მათგან ვაზებირებულს სლაეინურს ლოცვებში. ეს იმიტომ, რომ ამ ლოცვებს მათ არაინ არ უხსნის ქართულად, არც ასწავლიან მათ ხუცურად. მრთი სიტყვით ამ ლოცვებს ასწავლიან მათ სრულიად გაუგებლად და ამიტომ ლოცვებიდან ბავშვები არ იღებენ არავითარს შთაბეჭდილებას, გარდა უსიამოვნო გრძობისა მათის ვაზებირების დროს. მაგრამ ცოდეა არ არის ასე მენანიკურად სწავლება ლოცვებისა? ლოცვები ხომ ფრიად საჭირო და ყოველს მღვდომარეობაში გამოსადექი გამოხატულებაა ჩვენი სულის მღვდომარეობისა ღვთის წინაშე! ლოცვა გრძობაა და გრძობითაც უნდა სწავლობდეს მას კაცი. მაგრამ გრძობას როგორ აღძრავს ჩვენში ისეთი რამე, რომლის აზრი არც კი გვესმის ჩვენ. ამიტომ ასე მენანიკურად ლოცვებს შესწავლა ჩვენ შეილებს სამუდამოდ უკარგავს მნიშვნელობას. რაც ბავშვობაში, რაიმე მიზეზისაგამო, ღრმად არ დამჩნევა ჩვენს სულს, რაც ჩვენ მაშინ მსუბუქად და გაუგებრად მიგვიღია, იმას ჩვენი სული მთელს სიცოცხლეში გულ გრილად და უგრძობლად ეკიდება. მგონი არ შეეცდებით, რომ ეხლანდელი დროის სარწმუნოებრივი გულ-გრილობის ერთს და უმთავრესს მიზეზად ჩავსთვალოთ ჩვენი ესრეთა დაუდევრობა ჩვენი შეილების საღმრთო სჯულის სწავლებაში; პირველ შეხედვაზე დაწყებითა ლოცვების შესწავლას თითქო არ უნდა ჰქონდეს ესრეთი დიდი მნიშვნელობა, მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ამ საქმეში დაუდევრობა თვით კვირტშივე ჰკლავს და ჰყინავს ჩვენი შეილების რელიგიურს გრძობას. ათასი მაგალითია, რომ, თუ ერთხელ გავრილდა ადამიანში ეს გრძობა, მერე ვერას გზით მას ვეღარ გაათბობთ და აღძრავთ ხელ-ახლა.

ჩვენი ბავშვების უკანონოდ მზადების სამწუხარო შედეგები ამითი არ თავდებიან. ზემო ნაჩვენები ჰედგოგის წინააღმდეგი სწავლების გამო ჩვენი ბავშვე-

ზის გონება სწავლის პირველისავე ნაბიჯიდან იცე-
ბა ბნელი, ბუნდე, გაუგებარი და არეულ-დარეუ-
ლი აზრებითა და ცნობებით. მაგრამ ეს კიდევ არას-
ფერია: მათი უბედურება კიდევ მით უფრო მატუ-
ლობს, რომ ისინი თავიდაშვე ეჩვევიან ყველაფრის
მსუბუქად, ბუნდად და გაურკვევლად შეთვისე-
ბას—და ეს მანებელი ჩვეულება საშინლად აფერ-
ხებს მათ შემდეგს გახანა-განეთარებას. რამოდე-
ნი ნიჭიერი ყმაწვილი დაუჩლოუნებია და გონებით
დაუუძლოურებია ამ დამლეუპველს ჩვეულებას. იქმნება
ესაა მიზეზი იმ სამწუნარო მოვლენისა, რომ დღეს
სრულიად ველარსად ეხედავთ დიდი ნიჭის კაცებს,
შესანიშნავს ტალანტებსა და გენიოსებს, ყველგან
მათ ნაცვლად გვეჩხირებთან ჩია-ჩია კაცები, ჭკუა-
მოკლენი და შუბლ-ვიწრონი...

ც რ უ - მ ი რ წ მ უ ნ ე ა ბ ი ს მ ს ხ ე კ რ შ ლ ი .

გუჩსკის გუბერნიის, სოფლის ნაკრტის ერთ
გლეხს ექვთიმე ზემლანინს ვიდაცასგან გაუგონა, რომ
კაცის ქონისაგან გაკეთებული სანთლის საშუალებით რად
უნდა, იმას მო. ზ. რაგს კაცია. ეს ამბავი ამ გლეხს
შეუტყობინებია თავის ძმისა და ბიძაშვილისათვის, რომ
შელთაც გადაუწყვეტიათ, რომ კაცის ქონი იშოვნონ
როგორც.

რამოდენივე დღის შემდეგ ექვთიმეს უჩჩევია თა-
ვის ამხანაგებისათვის ერთი ასლად დასაფლავებული ქალის
საფლავიდან ამოღება, მაგრამ ამხანაგები არ დათანხმე-
ბულან. მათ სამკაობინად დაუნახავთ ცოცხალი კაცის
ქონის შოვა.

ერთხელ ექვთიმეს შესკედრია ტუეში მესობლის
ყმაწვილი, რომლისთვისაც მას, ვითომ სუძმობით, წაუ-
ჭერია ეელში ხელი, მაგრამ ყმაწვილი გასსლეტია მას
ხელიდან და გაქცეულა.

შემდეგ ექვთიმეს ამხანაგებს მოუნდომებიათ თავის
მესობლის მოკვლა, რომელიც ტუეში მისულა შეშისა-
თვის, მაგრამ ვერ გაუბედავსთ, რადგან მოჩვევის იმე-
დი არა ჰქონებიათ.

ბოლოს იგინი პირ-და-პირ წასულან თავის სოფ-
ლის მღვდელთან, მაგრამ მღვდელი გადაუჩენია უბრა-

ლა შემთხვევას: მღვდელთან ამ დროს მოსულა ერთი გლე-
ხი; რომელსაც უთხრებია მღვდლისათვის ყმაწვილის
შონათვა. მღვდელს უთქვამს გლეხისათვის: «შენ წა-
დი და მე ასლავე ჩემი ცხენით წამოვალა».

არა, მ. მ. ა. კეთაყვა, ერთად წავიდეთ, ბავშვი
რადც შეუძლოთ დავსტოვე, ექუდარებოდა გლეხი
მღვდელს.

მღვდელი დათანხმებია და თან გაყოლია გლეხს.
ავაზაკებს დაუნახავთ, რომ მსხვერპლი კაუცდათ
სელიდან, მაგრამ რას იქმოდენ.

წარსულს წლის სამს რქობებებს სდამთა ექვ-
თიმეს შესკედრია მინდორში თავის სოფლის თერთმეტი
წლის ქალი ლუგერი, რომელიც თავის ცხენს დაემბდა
თურქე.

— თქვენი ცხენი ტუეშია, უთხრობია ქალისათვის
ექვთიმეს,—მე იგი ესლა ჩემის თვალით ჩნახე.

წამოდი, ბიძიკ და დამაჭერიე, უთხრებია ქალს
ექვთიმესათვის.

როცა ტუეში შესულან, ექვთიმეს მოუვიდა ქალი-
სათვის ხელები ეელში და დაუნახვია, მერე ჩაუგდია
თხრილში და იქ დაუტოვებია, თვითონ თავის ძმის-
თან წასულა.

მერე მოსულან რიგენი, აუცლიათ ხორცი და წა-
ულიათ, ძელები ვი ჩაუფლავსთ თხრილში. ხორცი მიუ-
ტანათ მათ თავის ბიძაშვილის სახლში და სამივეს დაუ-
წვიათ ხორცის დონა; მაგრამ ამისაგან ისეთი ცუდი
სუნი გამდგარა, რომ ექვთიმეს და მის ძმას შეშინებიათ
და გაქცეულან. მარტო მათ ბიძაშვილს დაუღვრია ქონი
და ჩამოუსხამს სანთელი.

ერთი თვის შემდეგ უნახავთ საბრალო ქალის ძვლე-
ბა, მაგრამ ვინ გამოიცნობდა, თუ ვისი ძმელები იყო
ის. ამ გვარად მკვლელობა შეუტყობელი დარჩენილა
მისის თვემდის 1888 წ.

მისის თვეში, 1888 წ. ამ სოფელში მომხდარა ქურ-
დობა. რადგან შემოთ აღნიშნულნი პირნი შენიშნულნი
ყოფილან, როგორც ქურდები, ამიტომ ექვთიმეს ბიძაშვი-
ლის სახლი გაუნჩჩევიათ და ჩარდასვედ უნახავსთ ხელსა-
ხორცი, რომელშიაც შესკეული ყოფილა შემწვარი ხორცი.

— ეს ლუგერის სახლსხორცი ხომ არ არის?
უთქვამს ერთ იქ დამსწრე პირს.

საბრალო ქალის დედას გაუგზავნეს კაცი. დედა
მოვიდა და იცნო, რომ ეს ხელსახორცი მისი ქალის
იყო; «ეს ხელსახორცი წაიღო მან შარშან სახლიდან
და მერე აღარ დაბრუნებულა», სთქვა საბრალო დედამ.

მკვლევები დაიჭირეს. გამოძიებულთან ივინი გამოსტყუენ, მაგრამ სამსახურულში, საქმის გაჩვენის დროს კი თავისთავი არ იტყენ დამნაშავედ; «პირველად მართლაც, გამოვსტყუეთ, მაგრამ ეს სხვისი ჩვეუთ ჩავიდინეთ. გვითხრეს: «თუ გამოტყუებით, გაპატივებენ და ამიტომ ჩვენს თავზე მივიდეთ ეს მკვლევება!» მსახურების სტოლზე ეწეო ხელსახოცი შემწვარი ხორცით და წყრილი, რომელიც ექვთიმეს მიეღო თავის მძინგან სასაღინის კუნძულიდან, სადაც უგანასკელი ყოფილა გაგზავნილი. ამ წყრილში მძინგებს ექვთიმეს მისგან ჩადენილი ბოროტებისათვის და სთხოვს, რომ მის რაიმე გზით გაამართლეს უძნროსი ძმა. ექვთიმეს შეათხუ ძმა გადასახლებული ყოფილა, ხოლო მამა და დედა სახურობილეში ყოფილან დაპატიმრებულნი.

ექვთიმე ყოფილა 22 წ., მისი ძმა 20 წ. და ბიძაშვილი — 19 წ. ნიფიც მსახურებისათვის მიუციათ ხუთი კითხვა, რომლებზედაც მათ, შემდეგ მოლაპარაკებისა, შემდეგი მიუციათ: «დას, დამნაშავენი არან». მსახურებს დაუდგენიათ: ახსდოსთ ყოველივე დარსება და უმირატესობა და გაიგზავნონ ტომარში კატარგაში: ექვთიმე 20 წ. მისი ძმა დამიტრი 8 წ., ხოლო მათი ბიძაშვილი ტომარხევი 13 წლით და 4 თვით.

ბნალდებულნი როგორც საქმის გაჩვენის, ისე განხინების კითხვის დროს მსაჩუღად იყვნენ თურმე.

რომ კრონშტადში წავიდა, რათა გულითადი მადლობა შეეწირა მ. იოანესათვის. ქალის მშობლებმა იცოდენ მამა იოანეს ქველმოქმედება, ამიტომ მათ ჩასდგეს კანვერტში ათასი მანეთი და ეკლესიაში მიართვეს იგი მამა იოანეს. სწორეთ ამ დროს მ. იოანეს გვერდით იდგა ერთი გამხდარი და ღარიბულად ჩაცმული ქალი; მამა იოანემ ეს კანვერტი მიღებისათნავე მისცა ამ ქალს და უთხრა: «წადი მშვიდობით». «ეს რაჰქენით, წამოიძახა ავთმოფობისგან განკურნებულმა ქალის მამამ, კანვერტში ათასი მანეთი იყო». «რა მერე, ვანა თქვენ გენანებათ, წყნარად მიუგო მათ მამა იოანემ, რომ მას ღმერთი საზრდოს უგზავნის, თქვენ ხომ თქვენის ნებით რომეცნეთ მეგ სჩუქარი: ვანა სულ ერთი არ არის, რაზედაც უნდა ვინმარო იგი მე». ბოლოს აღმოჩნდა, რომ ეს საწყალი ქალი თავისი მცირე წლოვანი ოთხი შვილით თურმე შიმშილით კვებობოდა. მას ყოველივე თავის ქონების დაეხარჯა თავის ქმრის ექიმობაზე და მერე დასაფლავებაზე, და უპატრონოდ დარჩენილი იყო ქუჩაზე. ამ ფულებით საწყალს ქალს შეუძლია თავის თავის და თავის შვილების შენახვა. ეს პირველი მაგალითი არ არის მ. იოანეს ქველმოქმედებისა.

ლოცვის ძალა და ქველმოქმედების მაგალითი.

ბატჩინოში ერთ შეძლებულ დედ-მამას გასათხოვარი ქალი გაუხდათ ავთ ფელტეების ანთებით; ექიმებმა გამოუტყუადეს მშობლებს, რომ იმათი ქალის მორჩენა შეუძლებელია, მხოლოდ დაუნიშნეს რალაცა უბრალო წამალი ტკივილების შესამსუბუქებლად; ავთ-მყოფი სრულს მესხიერებაზე იყო და დაჯინებით სთხოვდა მშობლებს, რომ მათ მოეწიათ მამა იოანე, რომ იგი შევედროდა მისთვის ღმერთსა; მესამე დღეს კრონშტადტის მწყემსი მოვიდა ავთ-მყოფთან, შეევედრა ღმერთს ავთ-მყოფის ლოგინთან, მისცა ქალს დარიგება და ისურვა მისი მალე განკურნება; მეორე დღეს ავთ-მყოფი ცოტა უკედ შეიქმნა და ოთხი დღის შემდეგ ფეხზე წამოდგა. სანაო ლისლებოდ ავთ-მყოფი ისე კარვად იყო,

შიო-მღვიმის მონასტერი.

საქართველოს ყველა მონასტრებში განსაკუთრებით შესანიშნავია თავის სიძველით შიო-მღვიმის მონასტერი; იგი მცხეთიდან მდებარეობს ჩრდილოეთ-დასალოეთით. მზორცილამ ამ მონასტრამდის არის 30 ვერსი, ხოლო მცხეთიდან 10. იმ ადგილს, რომელიც დღეს მონასტრს უჭერია, ეძახიან სარკინეთს, რადგან აქ უწინ რკინის მადანი ყოფილა. ჯერ კიდევ იესო ძრისტეს დაბადებამდე, როგორც მოგვითხრობენ საქართველოს მატინენი, ამ ადგილზე ყოფილა გამოქვამული საცხოვრებელი მღვიმეები, რომლებიც, როგორც ზვიპირ-გადმოცემით ვიცით, დაუნგრევია ალექსანდრე მაკედონელის ჯარს. ამ ადგილზე ერთ იმ 13 სირიელ მამათაგანს, რომელნიც მოსულან საქართველოში მეექვსე საუკუნეში და სახელ-

დობ, შიოს აღუშენებია ვრცელი უდაბნო ბერ-მონაზონათათვის. ამ მღვიმეთა რიცხვს შემდეგში იმდენად უმატია, რომ მათში, როგორც მახუშტი მოგვითხრობს 5,000 ბერ-მონაზონის ცხოვრებდნენო. 1845 წელში ამ ღვიმეთა რიცხვი, როგორც ამბობს პლატონ იოსელიანი, ათასამდე ყოფილა. ეს მღვიმეები გაფანტული არიან მთის ფერდობებზე და დღეს ბევრ მათგანს კაცი ვერც კი მიუდგება. ზოგიერთ ამ ღვიმეებში არის ეკლესია კანკელით. ზანსაკუთრებით ბევრი მღვიმეები ყოფილან გამოქვაბულნი თვით მთის მწვერვალების ძირში.

შიო მღვიმის მონასტერში მიდის სამი გზა: ერთი გზა მიდის მუხრანიდან და მის მახლობლად მდებარე სოფლებიდან, მაგრამ ეს გზა ძალიან ცუდი სასიარულოა, რადგან გაყვანილია ხრამებზე და მაღალციცაბო კლდეებზე; მეორე გზა მიდის სამხრეთ ქართლიდან, მაგრამ აქ მგზავრს წინ უჭედება მდინარე მტკვარი, რომელზედაც გადი-გამოდიან მონასტრის ნაფით; მეორე გზა მიდის მცხეთიდან. ეს უკანასკნელი გზა არის გაყვანილი მთის ქედზე, რომელზედაც იესო ძრისტეს დაბადებამდე მდებარეობდა სატახტო ქალაქი, სადაც დღესაც მოსჩანან შენობათა ნანგრევები. მთის ქედის მეორე მხრით უნდა დაუყვე დაქანებულ გზას, რომელიც გაივლის ერთ ხრამზე, რომელსაც ჯოჯოხეთის გზას ეძახიან. მონასტერთან მდებარეობს მშვენიერი ტყიანი მთა, რომელზედაც აღშენებულია ჯვართ-ამაღლების გუმბათიანი ეკლესია. იგი შიგნით მშვენიერად არის დანატული. ამ ეკლესიიდან თავს დასხრებნარ იმ არემარეს რომელზედაც მდებარეობს თვით მონასტერი და სხვა შენობები, რომელნიც მონასტერს ეკუთვნიან. ძველი მონასტრის ბერ-მონაზონთა საცხარებელ მღვიმეთაგან დარჩენილა დღეს მხოლოდ ერთი მღვიმე, რომელიც ძმათა სასადილო ოთახი ყოფილა. ამ მღვიმეში დღესაც მოსჩანს ერთი მილი, რომლის საშუალებით მღვიმეში შემონახულა წყაროს წყალი; ეს მალი გაუყვითებიათ მეთარმეტე საუკუნეში, ხოლო მეთვრამეტე საუკუნეში ამ მილიდან წყლის დენა შეწყვეტილა.

შიო-მღვიმის მონასტერა ზედა-ზენის მონასტრის შემდეგ, რომელიც დაუარსებია ასირიელ მამათა უმფროსს იოანესს, ითვლებოდა პირველ მონასტრად. რადგან ამ უდაბნოში ბევრი ბერ-მონაზონი სცხოვრობდნენ, ამიტომ იგი იწოდებოდა ლავრად, რომელსაც

მელსაც მართავდა წინამძღვარი არქიმანდრიტის ხარისხით. ამ მონასტრის წინამძღვართაგან განსაკუთრებით შესანიშნავი არიან: ევაგრი, მოწაფე წმ. შიოსი, — ნეოფიტე; ეს ნეოფიტე პირველად პერსიის ჯართა უფროსი ყოფილა და სახელად ომარი რქმევია. ძრისტანობის მიღების შემდეგ დაერქვა ნეოფიტე, რომელიც მეშვიდე საუკუნეში შიო-მღვიმის მონასტრის წინამძღვრობისაგან აღყვანილ იქმნა ურბნისის ეპისკოპოსად.

შიო-მღვიმის მონასტერს ბევრი ადგილები ჰქონდა და გლეხებიც ჰყავდა, მეფეებისაგან ნაბოძები; მხოლოდ მონასტერს ჰქონდა თევზის ჭერის უფლება მდინარე მტკვარზე იმ ადგილებში, რომელნიც მონასტრის მახლობლად მდებარეობდნენ, მონასტერს ჰქონდა მშვენიერი ვენახი სოფელ ძეგეში.

შიო-მღვიმის მონასტერში არის სამი ტაძარი: უმთავრესი ტაძარი აღშენებულია გაუთლელი ქვისაგან. ეს ტაძარი, როგორც ზვიპირ-გადმოცემა მოგვითხრობს, აღშენებულია თვითონ წმ. შიოს სიცოცხლეში. იგი აღშენებულია იოანე ნათლის-მცემლის დაბადების სახელობაზე; ამ ტაძარს აქვს მიშენებული ოთხი ეგვტერი, რომელნიც, როგორც სჩანს, ამ უკანასკნელ დროს არიან აღშენებულნი. ამ ტაძრის ერთი წარწერა გვარწმუნებს, რომ როგორც თვით ის, ისე მისი თალი, შეუყვითებია 1730 წელში ბივი ამილახვარს, რომელიც ითვლება ობილისის მამფეთის ეკლესიის აღმამენებლად. ეს ტაძარი, როგორც ეკლესიის ოქმებიდანა სჩანს, იწოდება სამეუფოდ. უმთავრესი ტაძრის ეგვტერებში იმარხებოდნენ დიდ-გვარეულობათა სხვა-და-სხვა პირნი. ამ ტაძარში არის მღვიმე, სიმაღლით ხუთი საყენი. მღვიმეს უკანიდამ აქვს კარები, რომელნიც შეუწირავს შაჰ-აბაზსს. ამ მღვიმეში არის სასაფლაო ღირსი შიოსი. ამ სასაფლაოს მორთულობა და ტაძრის კანკელი 1725 წელში რუსეთიდან გამოუგზავნია საქართველოს მეფეს მახტანგ მეტეხესს.

მეორე ტაძარს, რომელიც ღვთის-მშობლის მიძინების სახელზე არის აღშენებული, გუმბათი არა აქვს. თალი ანგურისაგან აქვს გაკეთებული. პრავინციის, თუ ვისი აღშენებულია ეს ტაძარი. ეს ტაძარიც, როგორც ზედ-წარწერისაგანა სჩანს, ბივი ამილახვარს შეუყვითებია. მესამე ტაძარი აღშენებულია თვით წმ. შიოს სახელზე, იგი ორივე ტაძარზე მორ-

ჩილია და თვით მონასტრის შესავალთან არის აღწე-
ნებული. ეს ტაძარი უყურადღებოდ არის მიტოვებული.
ის ადგილი, რომელზედაც ეს ტაძარი არის აღმენებული,
ყოფილა თავდაპირველი საცხოვრებელი ბინა წმ.
შიოსი. ამ ადგილიდან ცოტა მოშორებით არის წმ.
შიოს მღვიმე.

შიო-მღვიმის მონასტრის ჰქონდა მდიდრული
სამკაულები, მაგრამ საქართველოს ისტორიულ უბე-
დურ დროთა გამო ეს სიმდიდრე ისე გაიბნა, რომ
არასფერი აღარ დარჩენილა მათგან.

1743 წელში ეს მონასტერი სულ უპატრონოდ
დარჩენილა, ამიტომ ყველა ის ოქროს ხატები, რომ-
მელნიც კი ამ მონასტერში ყოფილა ამ დროს, წაუ-
ღივთ თავად ამილახვრებს და საქართველოს სხვადა-
სხვა ეკლესიებში დაუსვენებიათ. შეგლა ეს ხატები გა-
კეთებულნი არიან მცორომეცხე საუკუნეში.

ამ მონასტერში ყოფილა აგრეთვე ბევრი წიგ-
ნები, ეტრატზე ნაწერნი, მაგრამ ყველა ესეები, სამ-
წუხაროდ, დაუწვავს მემშობეთა, ზოგიერთი ხელთ-
ნაწერები და წიგნები, რომელნიც კი მტრის ხელს
გადარჩენია, შეუკრებია 1705 წელში ქათოლიკოსს
ლომენტი მესამეს. შეგლა ეს ხელთნაწერები და წიგ-
ნები საღვთის-მეტყველო შინაარსისანი არიან. შეგლა
იმ ზედწარწერათაგან, რომელნიც ზემოთ აღნიშნულ
ხელნაწერებზე და წიგნებზეა, შესანიშნავია ორი; ერთი
ზედწარწერა არის «აპოკალიპსის» განმარტებაზე
966 წლისა და 1270 წლის სახარებაზე; როგორც
ამ ზედწარწერათაგან სხანს, პირველი დაწერილია
საბერძნეთში, წმ. შლუშბიის მთაზე, ძრალიას მონ-
ასტერში, მასილი და ქონსტანტინეს მეფობის დროს.
მეორე ზედწარწერისაგან სხანს, რომ სახარება 1270 წ-
დაუწერია ვილაცა მღვდელს—ბიორგის წინამძღვართ
ზოსიმე და მასილის დროს.

მონასტრის ოქმებში განსაკუთრებით შესა-
ნიშნავია პირველად მეფის ღვით აღმაშენებელის ან-
დერძი, რომელზედაც არ არის აღნიშნული წელიწა-
დი; ამ ანდერძში მოხსენებულია, რომ მიძინების ტა-
ძარი აღაშენა მან მეთერთმეტე საუკუნეში და მეო-
რედ ოქმი ოსამარ-დედოფლისა, რომელიც დამტკიცებუ-
ლია მისი შვილის-შვილის ღვით მეხუთისაგან; ოქმი
დაწერილია ჰყონდიდლის ეპისკოპოსის პნტონისაგან,
რომელიც თავისთავს «მწიგნობარს» უწოდებდა.
ნამდვილია, რომ ეს ოქმი ძველ დროს ეკუთვნის.
ანტონი მართლა სცხოვრებდა დედოფლის ოსამარის

დროს და საქართველოს ყველა მიტროპოლიტებ-
შორის იწოდებოდა პირველად.

ეს შიო-მღვიმის მონასტერი, რომელიც ოდესმე
ასე შესანიშნავი ყოფილა საქართველოში თავის სიმდიდ-
რით და ბერ-მონაზონთა რიცხვით, დროთა-ვითარე-
ბისა გამო ისე დაცვა ამ უკანასკნელ დროს, რომ
იგი მიწერილ იქმნა ობილისის ფერისცვალების ღარი-
ის მონასტერზე. მაგრამ შემდეგში მას ბედმა ისევე გაუ-
ღიმა და იგი შეიქმნა დამოუკიდებელ მონასტრად. ამ
საქმეში დიდი ღვაწლი მიუძღვის ყოველად სამღვდე-
ლო ალექსანდრეს, შორის ეპისკოპოსს, რომელმაც
მონასტრის სასარგებლოდ შესწირა 22 ათასი მანეთი,
იმ პირობით, რომ ამ შეწირული ფულის სარგებ-
ლით ინახებოდეს ამ მონასტერში ოთხი ბერ-მონაზონი,
ორი მთავარი და რამდენიმე მორჩილი. ამის გა-
მო ეს მონასტერი ხელ-ახლად შეიქმნა დამოუკიდე-
ბელ მონასტრად და მისი ყველა მამულები, რომლებიც
დღემდის მიწერილი იყვნენ შტატის სხვა მონასტრებ-
ზე, ხელ-ახლად დაუბრუნდა შიო-მღვიმის მონასტერს.
იმედია, რომ ყოველად სამღვდელო მზრუნველობით
ეს მონასტერი პირველ ადგილს დაიჭერს საქართვე-
ლოს სხვა მონასტრებს შორის და მასში ძმათა რიცხ-
ვიც იმატებს.

ახალი ამბები და შენიშვნები.

იმ ცნობათაგან, რომელიც უწმიდეს სინოდში
წარუდგენიათ ეპარქიის მღვდელთ-მთავრებს, სხანს,
რომ ამა წლის 1 იანვარს მთელს რუსეთში თხუთმე-
ტი ათასი საეკლესიო-სამრევლო სკოლა ყოფილა.
ამ სკოლებში ყოფილა 360,000 ყმაწვილი.

*
*
*

საქართველოს საეპარხოზოსის ყველა სასულიერო
ოთხ-კლასიან სასწავლებლებიდან წარსულს წელ-
ში იმდენი მოწაფე გაიზავნა ობილისის სასულიერო
სემინარიის პირველ კლასში, რომ ბევრ მათგანს
უარი ეთქვა უადგილობისა გამო; მაგრამ მისი მაღალ-
ყოველად უსამღვდელოესობის, საქართველოს ეპარ-
ხოზის პალლადის განკარგულებით რამოდენიმე მოწა-

ფე იქმნა მიღებული პირველ ორ-კლასში კანონით დაწესებულ რაცხეზე მეტი. ზოგიერთ მოწაფეებს კი უარი ეთქვათ, რადგან ისინი 18 წლისაზე მეტი აღმოჩნდნენ, ხოლო სემინარიის წესდების ძალით, სემინარიის პირველ კლასში შემსვლელი უნდა იყოს 18 წლისა. ამ საგნის შესახებ მისმა მაღალ ყოვლად უსამღვდლოდ სამართველოს ექსარხოსმა პალატიმ სთხოვა უწმიდეს სინოდს, რომ 18 მომეტე- ზულ ხნის ყმაწვილებსაც მისცემოდათ სემინარიაში შესვლის ნება.

მსლა, როგორც გაეგეთ, უწმიდეს სინოდს შე- უწყნარებია საქართველოს ექსარხოსის თხოვნა და სემინარიის სამართველოსათვის მოუწერია, რომ 18 წელიწადზედ აღმეტეზული ხნის ყმაწვილებიც მიიღეთ სემინარიის პირველ კლასშიო.

* *

როგორც, გაეგეთ, მამა ბენედიქტეს განუზრახავს, რომ ათონის ივერიის მონასტერი შეუერთოს ხოპის მონასტერს (სამეგრელოშია). მრ ივე ამ მონასტრებში მ. ბენედიქტეს უნდა შეკრიბოს როგორც ქართველთ ბერ-მონაზვნები, ისე რუსები. ამ საშუალებით მ. ბენედიქტეს უნდა, რომ ორივე ეს მონასტერი გააშუშვინოს და გაამდიდროს. ამავე დროს ბ. საბინინი ცდებოდა, რომ ბოდბისში დაარსოს დედათა მონასტერი, რომელშიც უნდა იქმნენ ნახევრობით ქართველი დედათ-მონაზვნები და ნახევრობით რუსებიცა.

* *

ამ უკანასკნელ დროს მეტად გამრავლდნ როგორც რუსეთში, ისე ჩვენში მონასტრების სასარგებლოდ შეწირულებათა შემკრებნი პირნი. ზოგი ამისთანა პირნი კაი ძალ ფულებს ჰკრებენ ხალხში, ვითომ და მონასტრების სასარგებლოდ. ამ სახით მობოქილი ფულებით ზოგიერთი პირნი დიდ აღვრ-მამულებს ყიდულობენ თავიანთი ნათესაების სახელობაზე და თუ ვინმე ჰკითხა მათ: რათ ყიდულობთ ადგილებს თქვენი ნათესაების სახელზედაო, ისინი მიუგებენ: «ასე იმიტომ ვიტყვი, რომ მონასტრების სახელზე არ შეიძლება მამულების ყიდვაო! სწორედ დრო არის, რომ ამისთანა პირების საქციელს ჯერ ოვანი ყურადღება მიექცეს და მოკრებილი ფულის ანგარიში მოესთხოვოთ ზოგიერთებს».

სწკლო და მეცნიერება ქრისტიანობრივ საწმყუნობასა და კეთილ-ზნზეობაზე

სიჯევა

ვეკლიურის კვირიაკესა ზედა.

უკეთუ მიუტევნეთ თქვენ კაცთა შეცოდებანი მათნი, მოგიტევნეს თქვენცა მამამან თქვენმან ზეცათამან. ხოლო უკეთუ არა მიუტევნეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი, არცა მამამან თქვენმან მოგიტევნოს თქვენ შეცოდებანი თქვენნი (მათ. 6, 14 და 15).

მსრედ ბრძანებს უფალი ჩვენი იესო ქრისტე დღევანდელს წაკითხულს სახარებაში. ამა დეთაებრივი სიტყვების გამგონი, კეთილ-მსახურნი ქრისტიანენი, დღევანდელს დღეს, ჩვეულებისაებრ, მოითხოვენ ერთმანეთისაგან შენდობას და მოტევებას იმ წყენათა, შეურაცხებათა და შეცოდებათა, რომელნიც ასე ხშირი მოვლენაა კაცთა შორის. შოველ დროს საჭიროა მიუტევოთ ჩვენ წყენა და შეურაცხება ერთმანერთს. საუფლო ლოცვაში, რომელსაც ჩვენ წარმოვსთქვამთ ყოველ დილა-საღამოს, სხვათა შორის, სწერია შემდეგი: «მამაო ჩვენო, მოგვიტევე ჩვენ თანამდებნი ჩვენნი, ვითარცა ჩვენც მიუტევებთ თანამდებთა მათ ჩვენთა», ე. ი. უფალო მოგვიტევე ჩვენ-ჩვენი შეცოდებანი ისრე, როგორც ჩვენ მიუტევებთ წყენათა და შეცოდებათა ჩვენ მოყვასთა, რომელთაც ჩვენ რაიმეთი შეგვაწუხებს. მამა საღამე შეცოდებათა მოტევებაზედ ჩვენ ვფიქრობთ ყოველ დღეს; მაგრამ ვარდა ამისა, რასაც ჩვენ ყოველ დღეს ვკითხულობთ საუფლო ლოცვაში წმიდა ეკლესიამ დაადგინა წაკითხულ იქმნას სახარება შეცოდებათა მოტევებაზედ დღეს, დიდ-მარხვის დამდღეს, ამიტომ რომ ამ მარხვაში ყველა ქრისტიანენი შეუდგებიან სინანულს და ვედრებას ლეთისადმი, რათა

მან მიუტევოს მათ შეცოდებანი მათნი. ჩვენ აღმარ-
თავთ სინანულით საესე ლოცვას ლეთისადმი, რათა
მან მოგვიტევოს ჩვენი ცოდვები, ამიტომ რომ გერწამს
ყოვლად მოწყალეობა მისი. და ლმერთი ყოველთვის
მიუტევებს ცოდვებს გულ-წრფელი სინანულით მლოც-
ველთა, ასე რომ არ არის ისეთი დიდი ცოდვა,
რომელსაც არ მიუტევებს ლმერთი შემნანებელთა, მაგ-
რამ ამასთანავე იგი მოითხოვს ჩვენგანაც, რომ ჩვენც
მიუტევოთ მოყვასთა ის შეცოდებანი, რომელიც მათ
ჩაიღინეს ჩვენ წინაშე. «უკეთუ მიუტევნეთ თქვენ
კაცთა შეცოდებანი მათნი, მოგიტვენეს თქვენც მამა-
მან თქვენმან ზეცათამან, ხოლო უკეთუ არა მიუ-
ტვენეთა კაცთა შეცოდებანი მათნი, არცა მამამან თქვენ-
მან მოგიტვენეს თქვენ შეცოდებანი თქვენნი», ბრძანა
უფალმა ჩვენმან იესო ძრისტემ. ეს იმას ნიშნავს,
რომ, თუ ჩვენა გვსურს ლმერთმა მოგვიტევოს ჩვენი
შეცოდებანი, ჯერ ჩვენ უნდა მიუტევოთ სხვათა,
უკეთუ ჩვენ არ მიუტევებთ ჩვენ მოყვასთა, მაშინ
ჩვენც არ მოგვიტევებს უფალი ლმერთი ჩვენი. აქედამ
სჩანს, რომ ჩვენი შენდობა ლეთისაგან დამოკიდე-
ბელია მაზედ, თუ ჩვენც შეუნდობთ მოყვასთა ჩვენ-
თა; მაშასადამე, საკმაოა ჩვენ მიუტევოთ სხვათა, და
ლმერთი მოგვიტევებს ჩვენც, როგორც თვითონ მან
გვიბრძანა საუფლო ლოცვაში და დღეს წაკითხულს
სახარებაში. მრთი საშუალებათაგანი სხვისი შეცოდე-
ბის მოტევებისა არის სიმშვიდე, თავიანთ ნაკლულე-
ვანებათა და სუსტ მხარეთა შეგნება და აგრეთვე აღ-
ვიარება მოყვასში ზოგიერთ ღირსებათა. ჩვენი თავ-
მოყვარეობა გვიჩვენებს ჩვენს თავში მხოლოდ ღირ-
სებათა და სხვებში — ნაკლულევანებათა, ჩვენი მოყ-
ვასნიც ესრედვე გვიყურებენ ჩვენც; ჩვენშიდ ხედვენ
მარტო ნაკლთა და თავიანთ თავში — მარტო ღირსე-
ბათა. მართალი რომ ვსთქვათ, არავითარ შეურაცხე-
ბას ჩვენ არ გვაყენებენ ჩვენი მოყვასნი მით, რომ
ისინი ისე გვექცევიან ჩვენ, როგორც ჩვენც მათ
ვექცევით. ჩვენ კი დიდ შეურაცხებათ ვსთვლით
ჩვენი თავის თავისათვის, როცა ჩვენი მოყვასნი არ
გვაფასებენ ჩვენ თავისთავზედ მაღლა. ამიტომ ჩვენ
უნდა მიუტევოთ მოყვასთა ყოველთვის, რაც უნდა

დიდი დანაშაულობა მიუძღოდეს მათ ჩვენ წინაშე.
წინააღმდეგ შემთხვევაში, ესე იგი როცა არ მიუტე-
ვებთ სხვას, ამით ჩვენ თვითონ ძლიერ ბევრს ვკარ-
გავთ. უწინარეს ყოვლისა, როცა ვემზადებით სამა-
გიერო გადაუხადოთ ჩვენს მტერთა შეურაცხებისათვის,
ჩვენ ვიტანჯებით სულიერად: ვიგონებთ რა მათგან
ჩადენილ შეურაცხებათა, ხელმეორეთ ვსცდით იმ
სიამოვნებას, რომელიც კაი ხანია გაჰქრა. მინც
ჩვენ გვაწყენინა, მას დიდი ხანი დაავიწყდა ეს, ჩვენ
კი ვიგონებთ ამ შეურაცხებას, ვჯავრობთ, ვსწუხვართ,
აზრები და გრძობები გვერევა და გვემღვრევა და
ვჰკარგავთ სულიერს სიმშვიდეს, რომელიც შეადგენს
ჩვენი ბედნიერების უბირველეს საფუძველს. ნუ ვიქ-
მნებით თავის-თავის მტერნი: ნუ ვსტანჯავთ თავის-
თავს სხვისგან მოყენებული შეურაცხებათა მოგონე-
ბით, ნუ ვხმავთ გზას ლეთის წინაშე, რათა მანაც
მოგვიტევოს ჩვენ ჩვენი ცოდვები და გვახსოვდეს,
რომ, თუ სხვები ხშირად გვაწუხებენ და შეურაცხ-
გვყოფენ ჩვენ, ჩვენც იმდენჯერ და შეიძლება უფრო
ხშირად შეურაცხყოფთ იგინი. მაშასადამე როგორც
ჩვენი მოყვასნი ჩვენ წინაშე, აგრეთვე ჩვენც მათ
წინაშე დამნაშავენი ვართ და მტყუანი. ჩვენც და-
ვივიწყოთ და მათაც, რაც ერთმანეთისა-
თვის გვიწყენინებია. მიუტევოთ ჩვენ მოყვასთა მცი-
როდენი მათი შეცოდებანი და ლმერთი მოგვიტე-
ვებს ჩვენც მრავალთა და მრავალ ცოდვათა ჩვენთა.

ამ მომავალის სინანულისა და მარხვის დღეებში,
როდესაც ჩვენ სულითა და გულით უნდა შეუდგეთ
ვედრებას ლეთისადმი, რათა მან მოგვიტევოს ჩვენი
ცოდვები, უნდა მტკიცეთ გვახსოვდეს დღეს წაკითხუ-
ლი სახარების სიტყვები, ვინაოდგან სიტყვანი მაცხოვ-
რისა შეურყეველ არიან: «უკეთუ მიუტევნეთ თქვენ
კაცთა შეცოდებანი მათნი, მოგიტვენეს თქვენცა მამა-
მან თქვენმან ზეცათამან; ხოლო უკეთუ არა მიუტე-
ვნეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი, არცა მამამან თქვენ-
მან მოგიტვენეს თქვენ შეცოდებანი თქვენნი».

სხომრების აღწერა ღირსისა მამისა ჩვენისა წმ.
შ ი მ ს ი.

ღირსი შიო სირიელი იყო ქალაქ ანტიოქიიდან. ის ერთად-ერთი მემკვიდრე იყო მდიდარი დედ-მამისა. წმ. შიომ პატარაობიდანვე გამოიჩინა სჯულის და საღმრთო საგნების სიყვარული და სიყრმეშივე ღრმად შეისწავლა საღმრთო წერილი. მცის წლის შიომ გაიგო ამავე დიდი მოღვაწის იოანესი, რომელიც თავის მოწაფეებით ანტიოქიის ახლო უდაბნოში სტოვრებდა, მივიდა ამ მოღვაწის სანახავად და ისე მოეწონა ბერების ცხოვრება, რომ სამუდამოდ იმათთან დაჩივნა მოინდომა; მხოლოდ სწუხდა, ვაი თუ დედ-მამამ ნება არ ღამრთონო. მომავალის მცოდნე იოანემ დაამშვიდა ის და ამცნო, რომ თვითონ იმისი დედ-მამა მიიღებენ ანგლოზებრ სხეს, წაედენ მონასტრებში და ამით მისცემენ იმას ნებას, როგორც მსურს, ისე მოიქცეს. მართლა შიოს დედ-მამა მონასტრებში წაედნენ და მთელი თავიანთი ქონება შეიღს დაუტყვეს. შიო ეწია თავის გულის წადილს: მისცა თავისი ქონება გლახაკთ და წავიდა უდაბნოში მ. იოანესთან. ამ უდაბნოში იმან ოცი წელიწადი გაატარა მოღვაწეობაში.

ღირსმა იოანემ მიიღო ზეგარდმო განცხადება ამოცრია თავის მოწაფეებთან თორმეტი, წასულიყო ივერიაში და დაემყარებინა ქრისტეს სარწმუნოებაში ქართველები. სხვათა შორის, ღირსი შიოც იქმნა ამორჩეული. ივერიაში წმ. მამები ზედაზნის მთაზედ დაბინავდნენ. აქ, ამ მთაზედ მ. იოანემ იხილა ჩვენება: ყოვლად წმ. ღვთის-მშობელი გამოეცხადა და უბრძანა მას გაეგზავნა თავის მოწაფეები საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეებში საქადაგებლად. ყველანი წაედნენ, მხოლოდ ღირსმა შიომ, როგორც განკრძობულის ცხოვრების მოყვარულმა, გამოსთხოვა თავის მოძღვარს უდაბნოში წასვლის ნება, მიიღო ლოცვა-კუთხევა იმისაგან და საქართველოს მამონდელი ქათალი კოზის ევლავისაგან და დაბინავდა მცხე-

თის მახლობლად უდაბნოში, ერთ გამოქვაბულადგილას. მაგრამ ღირსი შიო ნათლით შემოსილი იყო და მისი სიწმიდის შუქი აქილამაც გამოჰკრთა და გაანათა არე-მარე.

შინმე ევაგრი დიდებული და განთქმული მხედარი, ერთხელ ნადირობით გართული, მივიდა უდაბნოში, სადაც ღირსი შიო იყო, მოულოდნელად წაადგა ბღვიმეს და მასში ნახა მოხუცი, ძრიელ შეკრთა. განკვიფრებულმა ევაგრიმ ჰკითხა მოხუცს ვინაობა. «მე, მიუგო წმინდანმა, ვინმე მწირი ვარ და აქ ვმადლობ ღმერთსა. ევაგრიმ იგრძნო მოხუცისადმი ღრმა სიყვარული და პატივის-ცემა; იმან ძრიელ მოინდომა მიეზაძნა მოხუცისათვის და განუცხადა: მე აღარა მსურს შინ დაბრუნება, არამედ მსურს თქვენთან მოღვაწეობა. წმინდანმა ურჩია ევაგრის დაბრუნებულიყო შინ, რადგან ფიქრობდა, რომ ევაგრი მხალ არ იყო ამისთანა მსხვერპლისათვის, მაგრამ მტკიცეთ ადგა თავის სიტყვას წმინდანმა მანაც უბრძანა მას დაბრუნებულიყო შინ უკანასკნელის განკარგულების მოსახდენად და იმის სარწმუნოების გამოსაცდელად და აგრეთვე შესახებ ღვთის ნების გასაგებად; მისცა თავის კვერთხი დაუთხრა, რომ გზაზედ იმ კვერთხით გაეპო მდინარე. ევაგრიმ აასრულა ბრძანება. მდინარემ მისცა იმას გზა. ევაგრიმ მისცა მთელი თავისი ქონება გლახაკებს და დაბრუნდა მოხუცთან. ეს პირველი მოწაფე იყო შიოსი. ამას მოყვენ სხვებიც. იმის მოწაფეების რიცხვი გამრავლდა. უდაბნოში გაისმა ხმა მლაღადებელთა.

მოღვაწეებს ეკლესია დასჭირდათ და სთხოვეს თავის მოძღვარს აეშენებინა იმათთვის საყდარი. ღირსი შიო თავის მოწაფეებით დადგა ლოცვად და ევედრებოდა ღმერთს გამოეცხადებინა იმისათვის თავისი ნება ამ განზრახვის შესახებ. წმინდანმა საცეცხლოურის მაგივრად ხელის გულზედ დაიკმია საკმეველი. ცეცხლმა ხელი არ დასწვა. წმინდანი გაჰყვა საკმეველის კვამლს, სინამ კვამლმა პირ-და-პირ ცისკენ არ აიწია და ამ ადგილს თავისი კვერთხით სამი ეკლესიის ადგილი დასახა. ამ გვარად ტაძრების ადგილი ზეგარდამო იყო ნაჩვენები.

წმ. სკანდლაძის ბატონობის აღმასრულებელი

დგობის-მშობელი გამეცხადა შიას.

წმიდა მოღვაწეებს არა ჰქონდათ შეძლება აეგონებინათ ეკლესიები. მაგრამ იმედი ჰქონდათ, რომ ღმერთი უზენებდა იმათ სახსარს. ასეც მოხდა. საქართველოს მაშინდელ მეფეს ფარსმანს ძრიელ უყვარდა დიდებული მეფე და მოინდომა მისი ნახვა. მიბრძანდა უღაბნოში. მეფემ მეფარის მოძღვარიც ნახა აქ და დიდი პატივი სცა იმას. ფარსმანმა მოხუცის წინ მოიხადა თავისი სამეფო გვირგვინი და ისე ამბოჯო უყო იმას. ღირსმა შიომ თავის ხელით დაახურა მეფეს გვირგვინი და აკურთხა. ფარსმანმა აღუთქვა მოხუცს შემეცობა და, როდესაც გაიგო მეფარისაგან, რომ იმათ ჰსურთ ეკლესიები აღაშენონ, და ალაგოც არის ამისათვის ნაჩვენები, მაგრამ შეძლება არა აქვსთ, თითონ აღაშენა ეს ეკლესიები და იმათ კურთხევაზე დ თვითონ დაესწრო. ეკლესიები ქათალიკოზმა მაკარმა აკურთხა. ამის შემდეგ წმიდანთა მოწაფეების რიცხვმა უფრო იმატა და მოძღვარმა იმათ იქვე ახლო სხვა უღაბნო დაუწესა. ღირსმა შიომაც ეხლა სხვა მღვიმე გაიკეთა იოანე წინამორბედის ეკლესიის ქვეშ და იქ განაგრძობდა თავის მოღვაწეობას.

ბოლოს წმიდა შიომ განიზრახა დახმულიყო მღვიმეში, გამოუსყიდელად ყოფილიყო იქ. გამოთხოვა ამის ნება ღრმად მოხუცებულ იოანეს და აგრეთვე მიიღო კურთხევა ქათალიკოზისაგან. შამოუცხადა თავისი განზრახვა მოწაფეებს, დაუყენა იმათ თავის მაგივრად წინამძღვრად მეფარე და ცოცხალი დაიძარცვა ქრისტეს სიყვარულისათვის. მოძღვარს პურს და წყალს მსხრებლის პირიდან აწვდიდნენ მოწაფეები. ღვაწლმა და მარხულობამ გაახმო, დალია მისი სხეული, გარნა მისი სული გაბრწყინდებოდა და უკვე ჰგრძნობდა სიანლოვეს მაცხოვრისას.

მოვიდა ღირსის შიოს აღსასრულის დღე; იმან მიიღო წმ. საიდუმლო და განისვენა. ანდერძისაებრივ იმ მღვიმეშივე დამარხეს. ეს მეშვიდე საუკუნეში მოხდა. 1617 წელს შაჰ-აბაზმა დააქცია და აიღო შიომ მღვიმელის მონასტერი. წმიდანის გვამი სპარსეთში წააღებინა. შემდეგში წმიდანის ნაწილები ისევ

დააბრუნეს საქართველოში და დაასვენეს იმავე მონასტერში, სადაც ახლაც ასვენია. წ. ეკლესია ღირსი შიოს ხსენებას დღესასწაულობს მაისის 9-ს და ყველიერის ხუთშაბათს, როდესაც წმიდანის ნაწილს ამოიღებენ ხოლმე თაყვანისსაცემლად.

ნ ა რ ე კ ი.

გოლგოთის ანტიკის შესანიშნავი რესოლიუცია, ერთი მღვდლის თხოვნაზე დაწერილი.

(ძველი ამბავი).

ქ. ტოტმის სასაფლაოს ღვთის-მეტყველის ეპიკოპოსის მღვდელს დიმიტრი როსლეტოვს 1808 წელს შექმნილი შინაგონის თხოვნა მიუერთებია უკვლად სამღვდლო გოლგოთის და უსტიუვის ეპისკოპოსისათვის: თქვენს მეუფებს დაუნიშნავს ჩვენს ეპიკოპოსს გოლგოთის სემინარიის მოწაფე გრიგორი ცივილკვი, შვილი ივანე ცივილკვისა, რომელიც ამ ეპიკოპოსს იყო უწინ დიანოქად. გრიგორი ცივილკვს თქვენს მეუფებისაგან ნება ეძლევა, რომ მან გააკმელოს სწავლა სემინარიაში. ჩვენს ეპიკოპოსსათვის დიანოქი ეტყობა, რომელიც მუდამ თავის მოკვლევას მტკიცედ აღსრულებდა. თქვენმა მეუფებმა უწყის, რომ ჩვენს ეპიკოპოსს შტატით ან ანის დაწესებული მთავარ-დიანოქის ადგილი და ამიტომ მე და ჩემმა მნათემ უნდა ვასრულოთ ხოლმე ღვთის-მსახურება; კურთხევაში სწავლა, რომ ტრანკვიტან უსათუოდ უნდა იყოს ერთი კაცი, რომელიც მსახურებდა მღვდელს და თუ მღვდელი თვითონ აღსრულებს ამ მოკვლევას

მღვდელ-მოქმედების დროს, იგი დიდად სცოდნეს წინაშე ღვთისა. მე კი ეს მოსამსახურება უსათუოდ უნდა აღვასრულო, რადგან დიანოქი ან მკურნალება. ჩვენს ეკლესიას აქვს სახნაგ-სათესი და სათიბი ადგილები და ამიტომ ჩემი მნათე სმინად სამუშაოდ უნდა წავიდეს და მე ამ დროს იმულებული ვიქნები შევანერო ღვთის მსახურება. ახლად დანიშნული დიანოქის მამას, ივანე ცვილეკს და მნათეს ანდრია ცვილეკს მოვრალობისა და მათ ცრუდ მოქმედებათა გამო მე უნაზღვრე თქვენ მეუფეებსასთან, რაისა გამო თქვენმა მეუფებამ დაითხოვა ივანე ცვილეკი დიანოქიდან. ამის გამო ჩემზე უკმაყოფილოდ არიან რეგორც დიანოქად დანიშნული გრიგორი ცვილეკი, ისე მისი ძმა მნათე ანდრია და ამიტომ მუშინია, რომ მათ სიცოცხლეს არ გამომათხოვონ. ამიტომ უმადრჩილესად ვსთხოვ თქვენს მეუფებს, რეგორც მოწუალე მამას და მწვემს-მთავარს, რათა დაითხოვონ დიანოქიდან ახლად გამწესებული დიანოქი გრიგორი ცვილეკი და მის ადგილზე დანიშნონ გარეშე პირი, რომელიც ერთგულად ემსახურეს ეკლესიას.

ამ თხოვნაზე შეძგეო რეზოლიუცია დაუწერია უოკლად სამღვდლო ეპიკოპოსის: «1808 წელს, აპრილის 27. მიეწერეს ტოტმის სასულიერო სამმართველოს წაუციოთხოს მთხოვნელს მის თხოვნაში მოხსენებულ მიზეზების პასუხად 1) წმ. მასარებლის ლუკას სახ. რების მე-22—თავის 26 და 27 სტრიქონები, მათეს სახარების 20—თავის 26, და 28 იოანეს მე-13 თავის მე-16 სტრიქონი. 2) წმ. პავლე მოციქულის კორინთელთა მიმართ პირველ ეპისტოლის მე-9—თავის 7, 8, 9, 10 და სხვ. 3) მასარ. მათეს სახარების მე-5 თავიდან 44 სტრიქონი. ეგვალ ამებმა უნდა დაფიქრდეს მთხოვნელი, რომ ძალიან დიდ ან იფიქროს თავის თავზე».

აი რა სწერაიან ზემოთ აღნიშნულ ადგილებში:

1) ლუკა თავი 22, სტრიქონი 26 და 27: «ხოლო თქვენ არ ეგრე იყვნეთ, არამედ უდიდესი იგი თქვენ შორის იყავნ მრწემ, და წინამძღვარი იგი, ვითარცა მსახური. ვინ არს უფროსი, რომელი ინახით ჭზის, ანუ რომელი მსახურებს? ანუ არა რომელი იგი ინახით ზის? ხოლო მე ვარ შორის თქვენისა,

ვითარცა მსახური». მათე თავ. 20. სტრიქ. 26, 27 და 28: «ხოლო თქვენ შორის არა ეგრეთ იყოს: არამედ, რომელსა უნებს თქვენ შორის დიდ-ყოფაი, იყავნ თქვენდა მსახურ, და რომელსა უნებს თქვენ შორის წინა-ყოფაი, იყოს იგი თქვენდა შონა: ვითარცა მე კაცისა არა მოვიდა, რათამცა იმსახურა, არამედ მსახურებად და მიცემად სული თვისი სახსრად მრავალთათვის». იოან. თავ. 13, სტრ. 16: «ამინ, ამინ გეტყვი თქვენ: არა არს მონა უფროს უფლისა თვისისა, არცა მოციქული უფროს მომავლინებელისა თვისისა»

2) 1 კორ. თავ. 9, სტრ. 7, 8, 9, 10 და სხვანი: «ანუ მე ხოლო და ბარნაბას არა გვაქვს ფლობაი საქმედ? ვინმე სადა საგრობან თვისითა საგზლითა? ვინ დაასხის ვენახი და ნაყოფისა მისგან არა სჭამის? ანუ ვინ მწყისნ სამწყისოსა და რძისა მისგან სამწყისოსთსა არა სჭამის? ანუ კაცობრივ მე ნუ ვიტყვი ამას? ანუარა სჯელიცა ამასვე იტყვის? რამეთუ სჯელსა მოსესსა წერილ არს: არა შეუკრა პირი ხარსა მღვწველსა. ნუ უაკვი ხართა რამე ეურვებოდა ღმე რისა? არამედ ჩვენ ყოველთათვის რამე იტყვის, რამეთუ ჩვენთვის დაიწერა: რამეთუ სასოებით თანა-ამას ხნავი, მხენელსა მას, და რომელი იგი ლეწავნ, სასოებითა მითვე შეკრებაი სასოებით». 3) მათ, თავ. 5, სტრ. 44: «ხოლო მე გეტყვი თქვენ: გიყვარდესთ მტერნი თქვენნი, და აკურთხედით მწყევართა თქვენთა, და კეთილისა უყოფდით მოძულეთა თქვენთა, და ულოცევდით მათ, რომელ მძლავრობდენ თქვენ და გდევნიდენ».

ყოლგოდის სასულიერო კონსისტორიას, ზემოთ აღნიშნული თხოვნისა და მასზე დაწერილი რეზოლიუციისა გამო დაუდგენია: მათი მეუფების რეზოლიუციის ჟურნალს ადსრულებისათვის, უქაზი გაეკზანეს ტოტმის სასულიერო სამმართველოს და მასთან გადასდეს მღვდელს მარკის ფული 1 მ. და 20 კ. ზეჰდისა—50 1/2 და ეს ფულები გაიგზანეს, სადაც ჯერ არის. მასის, 1808 წელსა.

ამ სახათ მღვდელი რახლეცევი რჩ ნაირად შეიქმნა დასჯალი: ერთის მხრით იმითი, რომ მისი თხოვნა ან შეუწყნარებათ და მასთან გამოცხადებია უოკლად სამღვდლოელსაგან სასტიკი შენიშვნა, ხოლო მეორეს მხრით შტრაფიც გადაუსდგენებიათ.

ისუიღეზიან

დეკანოზი და ვით დაბაშიძისაგან შედგენილი და გამოცემული წიგნები:

თბილისში: ზრიქუროვის, ჩარკვიანის და ცენტრალურ წიგნის მაღაზიებში, ქუთაისში: ძმ. ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, ყვირილაში: თვით გამომცემელთან და ხონში: წერიფლის წიგნის მაღაზიაში.

საქართველოს საეკლესიო

ისტორია,

ფასი ყდით—ცხრა შუარი

ქართული ლოცვანი,

თვეთა მეღყეველით, ქორნიკონით და მართლ-მადიდებელი ეკლესიის უნთავრესი დღესასწაულების ისტორიული მოთხრობით.

ფასი უდით 30 კ. და ყდით 45 კ.

ახალი კარაბადინი

ფასი ერთი მანეთი.

ეს წიგნი განსჯილი და ნება დართულია კავკასიის საეპიშოპოსოსისაგან.

მღვდელთათვის საიდუმლოების შესრულების დროს საჭირო

სახელმძღვანელო წიგნი,

ფასი ყდით ხუთი შუარი.

ახალი სასჯდირთ კონსისტორიათა

წესდებულებანი,

ფასი ყდით—50 კ. და უდით 40 კ.

მცხეთის ტაძარი

და

წმიდა ნინო,

ქართველთა განმანათლებელი

სურათებით ფასი 25 კ.

გაენათის მონასტერი

და ცხოვრების აღწერა მეფის

დავით აღმაშენებლისა.

ფასი ექვსი შუარი.

წმ. ნოწამენი დავით და კონსტანტინე

მოწამეთის მონასტერი

ფასი 5 კაპეიკი.

სარწმუნოებრივი და ზნეობრივი შინაარსის და სახალხო საკითხავი წიგნაკები:

- ვასილი დიდი, სურათით—ფასი . . . 2 კ.
- მირამა უფლისა, „ „ . . . 2—
- დიდ-მარხვის წინ, „ „ . . . 2—
- ხარამა ყოვლად წმიდა დავით-მშობლისა, სურათით . . . 2—
- ბზობა სურათით . . . 2—
- ალღობა სურათით . . . 2—
- პონტოელი პილატეს მეუღლის წერილი თავის მეგობარ ქალთან . . . 5—
- მეფე სოლომონ ბრძენი, სურათით . . . 5—
- ცხოვრების აღწერა წმ. მოწ. სწორის დიდის ითამარის ვლადიმირისა . . . 2—
- წმიდა ნინა ქართველთა-განმანათლებელი შილა-მღვდის მონასტერი და ცხოვრების აღწერა დინსისა მამისა ჩვენისა შილა . . . 5 კ.

ვინც წიგნს აღნიშნულ წიგნებს გამოიწერს არა ნაკლებ ერთი თუნისა, მას მანეთზე დაეძმობა სამი შუარი.

ვინც 2 კ. წიგნაკებს დაიბარებს არა ნაკლებ ასი ტალისა, ის ფოსტის გასაგზავს არ იხდის.

შინაარსი: მუნ შეეშინა შიშისა, სადა იგი არა იყო შიში.—რა მდგომარეობაშია დღეს ჩვენში სწავლა-განათლების საქმე.—ტრუ მორწმუნეობის სხვერპლი.—ლოცვის ძალა და ქველ-მოქმედების მაგალითი.—შილა-მღვდის მონასტერი.—ახალი ამბები და შენიშვნები.—სიკვება.—ცხოვრების აღწერა წმ. შილა-მღვდისა.—ნარევი.—განცხადება.